

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.189/2021/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Szepesházi Péter ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a Nagy és Kiss Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Nagy Szilárd ügyvéd) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása indított perében az Egri Törvényszék 27.P.20.027/2021/11. számú ítélete ellen a felperes 15. sorszámu fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 63 500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget. Megállapítja, hogy 510 500 (ötszáztízezer-ötszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket az állam visel.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes 2008. szeptember 19-én benyújtott hitelkérelme folytán a felek között 2008. október 3. napján CHF alapú, szabad felhasználású jelzáloghitelre vonatkozó kölcsönszerződés jött létre. E megállapodás alapján az alperes 47 580 CHF kölcsönt nyújtott a felperes részére, aki kötelezte magát a kölcsönösszeg és járulékainak 156 hónap alatt történő visszafizetésére oly módon, hogy a törlesztési kötelezettségét CHF-ban teljesíti, a más pénznemben történő teljesítést pedig az alperes az esedékesség napján a Hirdetményében közzétett deviza eladási árfolyamon átszámítja CHF-ra. A kölcsönszerződés VII. pontja szerint: „Ha a CHF-HUF árfolyamának nagymértékű változása miatt (legalább 5%-os változás) – figyelembe véve az esetleg megváltozott ingatlan piaci viszonyokat is – a biztosítékul nyújtott ingatlan értéke már nem lesz a Bank számára kielégítő mint biztosíték, akkor az Adós köteles 30 naptári napon belül a Bank számára kielégítő pótfedezetet biztosítani. Az Adós kifejezetten nyilatkozik, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint a jelen kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezik abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás, megértette és ezen információ tudatában is igénybe kívánja venni az e szerződésben meghatározott kölcsönösszeget.” A szerződés VIII.10. pontjában a felperes – egyebek mellett – kijelentette, hogy a megkötendő kölcsönszerződés tervezetét megismerte, megértette és tudomásul vette, hogy a hitel kamatkockázatát és árfolyamkockázatát a teljes hiteldíj mutató (a továbbiakban: a THM) nem tükrözi.

[2] A felperes a szerződéskötés napján, de még a szerződés megkötését megelőzően aláírta a „Tájékoztató a külföldi devizában történő finanszírozás általános

kockázatairól” szóló okiratot (a továbbiakban: kockázatfeltáró nyilatkozat). Ez többek között felhívta a figyelmet arra, hogy a deviza árfolyama a napi piaci mozgások hatására változhat, esetleges kedvezőtlen árfolyam alakulás előre nem látható, ki nem számítható többletköltséget okozhat. Amennyiben a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekszik a finanszírozás ellenértéke, a tőkeösszeg és a kamatainak megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forintösszeg szükséges. A hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak határozzák meg. A kamatláb rendszeres időközönként változik és a mindenkor piaci viszonyokhoz igazodik. A kamatszint a finanszírozás devizanemében többnyire különbözik a forint kamatszintjétől és teljesen más tendenciát követhet. A piac kedvezőtlen alakulása miatt a Bank nem vállal felelősséget.

[3] A felperes a módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a kölcsönszerződés az elégtelen árfolyamkockázati tájékoztatás miatt tisztességtelen, ezért érvénytelen. A keresete kiterjedt arra is, hogy a bíróság az érvénytelen szerződést a határozathozatalig terjedő időre nyilvánítsa hatályossá és állapítsa meg, hogy a tartozása 1 093 576 Ft, amelynek megfizetését részletekben vállalta.

[4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes a szerződésben és a kockázatfeltáró nyilatkozatban megfelelő tájékoztatást kapott az árfolyamkockázatról, így a megállapodás tisztességtelenség címén nem érvénytelen.

[5] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 447 294 Ft elsőfokú perköltséget.

[6] A határozatát azzal indokolta, hogy a per során kötelező volt a jogi képviselő, ezért a felperes a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: az 1952. évi Pp.) 146/A. §-ának (1) bekezdése alapján a keresetét csak az alperes ellenkérelmének benyújtásától, azaz 2016. szeptember 12. napjától számított 30 napon belül változtathatta meg. Ehhez képest a 2019. december 31-én érkezett P.20.226/2019/4. számú beadványában foglalt keresetváltoztatása, amelyben a szerződés árfolyamrésszel kapcsolatos rendelkezéseinek érvénytelenségére hivatkozott, elkésett, így azt az érdemi döntés során nem lehetett figyelembe venni.

[7] Nem találta alaposnak a felperes tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmét sem. Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: az EUB) előtt C-932/19. szám alatt indult előzetes döntéshozatali eljárás ugyanis annak eldöntésére irányul, hogy ellentétesek-e a 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: az Irányelv) 6. cikkének (1) bekezdésével a 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: a DH1 törvény) azon rendelkezései, amelyek az árfolyamrést – a fogyasztó szándékától függetlenül – érvénytelennek nyilvánították. Mindez azonban nem érinti a kereseti kérelmet, így nem minősült előkérdésnek.

[8] A per érdemét illetően kifejtette, hogy az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződéses kikötés a devizaalapú kölcsönszerződésekben foglalt főszolgáltatás körébe tartozik, így annak tisztességtelensége a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: az 1959. évi Ptk.) 209. §-ának (4) bekezdése alapján csak akkor

vizsgálható, ha a kapott tájékoztatás nem volt világos, nem volt érthető. A kölcsönszerződés VII.2. pontjában, valamint a kockázatfeltáró nyilatkozatban foglalt árfolyamkockázati tájékoztatás azonban megfelelt a 2/2014. Polgári jogegységi határozatban, valamint az EUB C-51/17. számú ítéletében foglalt követelményeknek. Abból ugyanis, hogy a HUF-CHF árfolyam kedvezőtlen változása előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat, egy átlagos fogyasztó felmérhette, hogy a törlesztőrészek emelkedésének nincsen felső határa, hiszen a szerződés ilyen korlátot nem határozott meg. A megállapodás világosan tartalmazta továbbá, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben az adós, azaz a felperes viseli, a kockázatfeltáró nyilatkozat pedig felhívta a figyelmet az árfolyamváltozás törlesztőrészletre gyakorolt hatására, a kamatláb változásának lehetőségére és arra is, hogy az árfolyam- és a kamatváltozás együttes hatása a fogyasztót kedvezőtlenül is érintheti. Ezért a tájékoztatás világos és érthető volt, így a szerződés nem minősült tisztességtelennek.

[9] Érvelése szerint alap nélkül hivatkozott a felperes arra is, hogy nem volt kellő ideje a tájékoztatás megértésére. Ő maga nyilatkozta ugyanis azt, hogy a szerződéskötés előtt többször egyeztetett az alperes ügyintézőjével, és – noha állítása szerint az ügylet tartalmát nem értette – mégsem tartott igényt a szerződéstervezet előzetes megküldésére vagy további tájékoztatásra, ehelyett a megállapodást – futólagos átolvasás után – aláírta. Alap nélkül hivatkozott arra is, hogy a kölcsönszerződés VII. pontjában foglalt ún. „Svájci frank klauzula” korlátozta az adós terhére eső árfolyamkockázatot, valójában ugyanis e rendelkezés már 5%-os árfolyam emelkedés esetére is pótfedezet biztosítására kötelezte őt, így felhívta a figyelmét az árfolyamkockázat reális veszélyére.

[10] Az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes jogi képviselői munkadíjból álló perköltségének megfizetésére és megállapította, hogy a költségmentes felperes helyett az állam viseli a le nem rótt illetéket.

[11] A felperes elsődleges fellebbezési kérelme arra irányult, hogy az ítéltábla változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét és adjon helyt a keresetnek. A másodlagos fellebbezési kérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

[12] Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság megsértette az 1952. évi Pp. 3. §-ának (3) bekezdését, mert nem megfelelően osztotta ki a bizonyítási terhet. Az EUB C-51/17. és C-118/17. számú határozatait, valamint a Kúria devizahiteles pereket vizsgáló Konzultációs Testületének 2019. április 10-én megjelent közleménye alapján az alperest kellett volna kötelezni annak igazolására, hogy világos és érthető módon felhívta a figyelmet a forint súlyos leértékelődésének, valamint a külföldi kamatlábak emelkedésének veszélyére és lehetséges gazdasági következményeire. E kötelezettségének az alperes nem tett eleget, a Kúria ugyanis a kockázatfeltárás körében a pénzintézetekkel szemben egyre szigorúbb gyakorlatot követ, amelyet a Pfv.VII.30.274/2019/6., BH2020.115. és BH2020.45. szám alatt közzétett eseti döntések jeleznek. Rámutatott, hogy noha tisztában volt a kockázat létevel, nem volt világos számára, hogy egyrészt milyen súlyosságú gazdasági következményekre kell számítani, másrészt milyen valószínűséggel fog bekövetkezni negatív kimenetelű esemény. Enélkül a kockázatfeltárás csak formálisan felelt meg a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: a Hpt.) 203. §-a (7) bekezdésének, azonban nem volt szakszerű, világos és érthető, annak ellenére, hogy az

alperes a Magyar Nemzeti Bank 2004. évi stabilitási jelentése és a 9/2006. PSZÁF tájékoztató alapján tudott arról, hogy a devizahitelezésnek súlyos következményei lehetnek.

[13] Hangsúlyozta, hogy a „jelentős árfolyamkockázat” kifejezés használata önmagában nem alkalmas annak félreérthetetlen közlésére, hogy az adóst terhelő árfolyamkockázatnak nincs felső határa. Ami jelentős, az ugyan biztosan nagy, de egyaránt lehet korlátlan vagy korlátolt is. Érvelése szerint a Kúria gyakorlatából és a C-51/17. számú ítéletről is az következik, hogy nem elég a kockázat teljességének és korlátlanságának „kikövetkeztethetősége”, annak kifejezetten „ki kell tűnnie” a tájékoztatásból (BH2020.45). Ezért alap nélkül hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy a tájékoztatás enélkül is megfelelő volt.

[14] Álláspontja szerint köztudomású, hogy a banki ügyintézők elbogatellizálták az árfolyamkockázat veszélyét, így nem vitatható, hogy ő is kapott ilyen tartalmú szóbeli tájékoztatást. Elfogadhatatlannak tartotta, hogy a „másodfokú ítélet” nem tulajdonított jelentőséget a Bankszövetség 2006. január 31-iki sajtóközleményének, amely a devizahitelek veszélytelenségét hangsúlyozta. Mivel e szervezetnek tagja volt az alperes is, e nyilatkozat olyan reklámnak minősül, amelyet az 1959. évi Ptk. 277. §-a alapján igenis figyelembe kellett volna venni a per eldöntése során.

[15] Kifejtette, hogy a kockázatteltérítés az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 169., 267., 288. cikkeibe, az Irányelv 3-6. cikkeibe, az EUB C-26/13., C-186/16., C-483/16., C-126/17., C-154/15. és C-51/17. számú határozataiba, az 1959. évi Ptk. 209. §-ának (1) bekezdésébe, 685. §-ának e) pontjába, a Hpt. 210. §-ának (2) bekezdésébe, 213. §-a (1) bekezdésébe, 2. számú mellékletének I./10.2. a) pontjába, a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 3-8. §-aiba, valamint a 2/2014. Polgári jogegységi határozatba ütközött. Ennek oka az, hogy az alperes nem hívta fel a figyelmét arra, hogy a törlesztőrészlet – súlyos leértékelődés és/vagy kedvezőtlen kamatváltozás esetén – felemészti az összes bevizsgált jövedelmét vagy legalábbis nagyon súlyos helyzetbe hozza őt.

[16] A Kúria Konzultációs Testületének hivatkozott közleménye és a Gazdasági Versenyhivatal gyakorlata szerint a fogyasztóval szemben nem támaszthatók túlzott elvárások, így nem várható el tőle, hogy a szerződés minden egyes pontját olvassa át, különböző szakmai szempontok szerint elemezze ki és ismerje fel, hogy az a vagyona nagy részének elvonására irányul. Ezért nem róható fel neki az, hogy a szerződést miért nem olvasta át alaposabban és miért nem fordult jogászhoz vagy közgazdászhoz. Ennek nemcsak a szolgáltatókba vetett bizalom az oka, hanem az is, hogy a bankkölcsönnyújtás szigorú jogszabályi keretek között zajlott, így a fogyasztó alappal feltételezhette, hogy vele szemben tisztességesen járnak el. Mindezt megerősítette a devizahitelek veszélytelenségét hangsúlyozó bankszövetségi sajtóközlemény is. Ennek tükrében az elsőfokú bíróság helytelen érdemi döntést hozott, az az érve pedig nem értelmezhető, hogy az 5%-os pótfedezetre vonatkozó szerződési kikötésből alappal lehetett következtetni az árfolyamkockázat veszélyére, ebből ugyanis csupán annyi következett, hogy legfeljebb 5%-os mértékű árfolyamváltozás lehetőségéről kapott tájékoztatást.

[17] Kérte, hogy az ítéltábla függessze fel a per tárgyalását az EIB előtt C-932/19., C-609/19., C-472/20. és C-670/20. szám alatt indult előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig. Arra hivatkozott, hogy ezek az ügyek jelen per előkérdései, hiszen bármelyikük olyan „vezérüggyé” válhat, amely alapjaiban kihat valamennyi devizahiteles perre, így erre az eljárásra is. Kifejtette, hogy a felfüggesztés mellőzése helytelen gyakorlat, amely ellentétes az Alkotmánybíróság előtt V/732/2019. szám alatt indult eljárásban hozott határozattal.

[18] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult, annak helyes indokai alapján, valamint kérte a per tárgyalásának felfüggesztése iránti kérelem elutasítását is.

[19] Az ítéltábla mindenekelőtt a felperes tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmét vizsgálta meg, amelyet alaptalannak talált.

[20] Ahogy arra a Kúria a BH2017.409. szám alatt közzétett eseti döntésében már rámutatott: a tárgyalást az 1952. évi Pp. 152. §-ának (2) bekezdése alapján más ügyben már folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig csak akkor lehet felfüggeszteni, ha a konkrét jogvitával megegyező tényállás mellett ugyanannak – az érdemi döntésre kiható – uniós jogi normának az értelmezése vitás. Az EUB előtt C-932/19. szám alatt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás tárgya azonban az árfolyamréssel kapcsolatos szerződési kikötés tisztességtelensége és annak jogkövetkezményei, amely nem érinti ezt a pert, olyan kereseti kérelmet ugyanis, amelyik e kikötés érvénytelenségének megállapítására irányul, a felperes a perrendi szabályoknak megfelelően nem terjesztett elő. Ezért a per eldöntése nem függ ezen előzetes döntéshozatali eljárás eredményétől (Kúria Gf.VII.30.429/2020/4.).

[21] Ugyanez az érvelés a C-472/20. szám alatt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásra is igaz, az ugyanis az érvénytelenség jogkövetkezményeivel kapcsolatos kérdések eldöntésére irányul, amelyeket ebben a perben nem kell megválaszolni, hiszen az elsőfokú bíróság – az alábbiakban kifejtett okok miatt – jogszerűen utasította el az érvénytelenség megállapítása iránti keresetet.

[22] Nem volt helye a tárgyalás felfüggesztésének a C-609/19. és C-670/20. szám alatt indult előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig terjedő időre sem. E két eljárás ugyanis annak megválaszolására irányul, hogy milyen szempontok alapján minősíthető a devizaalapú kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó kikötése világosnak és érhetőnek. Ahogy azonban arra a Kúria a Gfv.VII.30.375/2020/8. számú ítéletében már rámutatott: e kérdést az EUB megválaszolta a C-186/16. számon 2017. szeptember 20-án hozott ítéletében (41. és 51. pontok), valamint a C-51/17. számon 2018. szeptember 20-án hozott ítéletében (78. és 83. pontok), ezért a felperes tárgyalás felfüggesztése iránti kérelme e körben sem volt alapos.

[23] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a felperes felfüggesztési kérelmét elutasította, amely nem volt ellentétes az Alkotmánybíróság 3297/2020. (VII.17.) végzésével, az ugyanis – a fellebbezési érveléssel szemben – nem írja elő az eljárás felfüggesztésének kötelezettségét olyan előzetes döntéshozatali eljárásokra tekintettel, amelyek az adott pernek nem előkérdései. Ezért az ítéltábla a másodfokú eljárást lefolytatta, amelynek eredményeként a fellebbezést alaptalannak találta.

[24] Az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelése alapján helyesen állapította meg, amelyből helytállóan következtetett arra, hogy a keresettel érintett kölcsönszerződés nem tisztességtelen. Az ítéltábla egyetért az általa kifejtett indokokkal is, amelyeket nem kíván megismételni, a fellebbezés tükrében ugyanakkor az alábbiakat emeli ki.

[25] Az elsőfokú bíróság nem sértette meg az 1952. évi Pp. 3. §-ának (3) bekezdését. Bár valóban az alperes volt köteles annak bizonyítására, hogy a felperest megfelelő módon tájékoztatta az árfolyamkockázatról, e kötelezettségét a felperes által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozattal teljesítette. Ezért az elsőfokú bíróság a 2/2014. Polgári jogegységi határozat alapján helyesen tájékoztatta a felperest arról, hogy a per során neki kell igazolnia azt az állítását, amely szerint a szerződéskötést megelőzően az alperes alkalmazottaitól ettől eltérő tájékoztatást kapott, ez alapján pedig alappal gondolhatta, hogy az árfolyamkockázat nem valós vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli (P.20.226/2019/5. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Ennek külön bizonyítása azért volt szükséges, mert – a fellebbezési érveléssel szemben – nem lehetett köztudomásúnak minősíteni azt, hogy a felperes a perrel érintett konkrét szerződés megkötése során az árfolyamkockázatot elbogatellizáló tájékoztatást kapott az alperes alkalmazottaitól. A bizonyítási kötelezettségének pedig a felperes nem tett eleget, mert e körben nem terjesztett elő bizonyítékokat és bizonyítási indítványokat, ezért az elsőfokú bíróság a bizonyítatlanság következményeit helyesen értékelte az ő terhén (1952. évi Pp. 3. §-ának (3) bekezdése), így jogszerűen vont le azt a következtetést, hogy a felperes a kockázatfeltáró nyilatkozatnak és a kölcsönszerződésnek megfelelő tartalommal kapott tájékoztatást az alperestől az árfolyamkockázatra vonatkozóan.

[26] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontjával is, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatban és a kölcsönszerződésben foglalt árfolyamkockázati tájékoztatás világos és érthető volt, így az árfolyamkockázatot az adósra áthárító szerződési kikötés nem minősíthető tisztességtelennek.

[27] Azt, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás milyen feltételek mellett felel meg a világosság és érthetőség követelményének, az EUB – egyebek mellett – a C-51/17. számú ítéletében fejtette ki. Az így felállított követelményrendszert – a Kúria Gfv.VII.30.375/2020/8. számú ítélete [47] pontjának és az EUB B.-ügyben C-135/77. szám alatt meghozott határozatának tükrében – nem kell és nem is lehet taxatív felsorolásnak tekinteni, hanem összességében kell megvizsgálni, hogy a tájékoztatás – e követelmények alapulvételével – világosnak és érthetőnek minősül-e vagy nem.

[28] Az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a Kúria már állást foglalt abban a kérdésben, hogy a perbelivel azonos szövegezésű kockázatfeltáró nyilatkozat megfelel-e a C-51/17. számú ítéletben foglalt feltételeknek, a BH2019.84. szám alatt közzétett eseti döntésben ugyanis e kockázatfeltáró nyilatkozatot egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó (a továbbiakban: átlagos fogyasztó) számára világosnak és érthetőnek minősítette. Ennek oka – az elsőfokú ítélettel egyezően – az, hogy e tájékoztatás alapján egy átlagos fogyasztó nem csupán azt ismerhette fel, hogy a forint a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni tudta ennek – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, azaz azt, hogy a

törlesztőrészleteinek mértéke megnőhet. A tájékoztatás azon része pedig, amely szerint a törlesztőrészletek növekedése az adós számára „előre nem látható, előre ki nem számítható többletköltséget okozhat,” egyértelműen magában foglalta, hogy az árfolyamváltozás és – a kockázatfeltáró nyilatkozatban ugyancsak szereplő – kamatkockázat negatív következményei beláthatatlanok lehetnek, vagyis nincs kalkulálható felső határuk. Ennek tükrében a felperes alap nélkül hivatkozott arra, hogy az alperesnek szó szerint is tájékoztatnia kellett volna őt arról, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, az EUB C-227/18. számú végzése szerint ugyanis az árfolyamkockázati tájékoztatás enélkül is minősíthető világosnak és érthetőnek. Bár a felperes az ezzel ellentétes fellebbezési álláspontjának alátámasztására több kúriai döntésre is hivatkozott, ezek egyike sem az alperesre és a perbelivel azonos szövegezésű kockázatfeltáró nyilatkozatra vonatkozott, így ezeket a határozatokat az ítéltábla – a BH2019.84. szám alatt közzétett határozattal szemben – nem tekintette irányadónak.

[29] Az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte a kölcsönszerződésben foglalt „Svájci frank klauzulát” is, amelyből – a fellebbezési érveléstől eltérően – egy átlagos fogyasztó nem vonhatta le azt a következtetést, hogy az adós csupán 5%-os árfolyamváltozás viselésére köteles, erre utaló szöveget ugyanis e kikötés nem tartalmaz. Épp ellenkezőleg: e rendelkezés világos és érthető módon már 5%-os árfolyamváltozás esetére is pótfedezet adására kötelezte őt, amely egyértelmű jele volt annak, hogy az árfolyamváltozásnak – a kockázatfeltáró nyilatkozattal egyezően – komoly és kézzelfogható anyagi következményei lehetnek.

[30] Bár a felperes a fellebbezésében kifogásolta, hogy „a másodfokú ítélet elbogatellizálta a Bankszövetség 2006. január 31-iki sajtóközleményének jelentőségét,” ez az érvelés érdemben nem volt elbírálható, hiszen az nyilvánvalóan nem erre az ügyre vonatkozott. Ettől függetlenül megjegyzi az ítéltábla, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatban és a szerződésben foglalt konkrét, világos és érthető árfolyamkockázati tájékoztatást nem ronthatta le egy olyan személy évekkel korábban megtett általános jellegű nyilatkozata, amelyik az adott ügyletben nem vett részt, így e hivatkozás akkor sem adott volna alapot a fellebbezési kérelem teljesítésére, ha azt a felperes az elsőfokú ítélettel szemben benyújtott érvelésnek szánta.

[31] Noha a felperes az elsőfokú eljárás során még hivatkozott arra, hogy nem volt kellő ideje a kapott tájékoztatás értelmezésére, mindezt a fellebbezésében már nem ismételte meg, így a fellebbezési kérelemhez kötött ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét erre alapítva nem változtathatta meg (1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése). Ez az érvelés azonban akkor sem foghatott volna helyt, ha a felperes a fellebbezésében kifejezetten hivatkozott volna a rendelkezésére álló idő hiányára. A kockázatfeltáró nyilatkozatot ugyanis – vitán felül – a szerződés megkötése előtt írta alá, így az abban foglalt világos és érthető tájékoztatást nem vitásan már a szerződés aláírása előtt elolvashatta és megismerhette. E nyilatkozat elolvasása alapján pedig egy átlagos fogyasztó – a kifejtett okok miatt – felismerhette az őt terhelő árfolyamkockázatot és annak gazdasági következményeit. Ehhez képest a felperes nem adott elő arra vonatkozó tényállításokat, hogy mennyi idő állt a rendelkezésére a nyilatkozat átolvasásához és értelmezéséhez, továbbá az miért nem volt elegendő az árfolyamkockázat és lehetséges következményeinek felméréséhez. Az a konkrétumok nélküli, általános jellegű kifogása tehát, hogy kellő idő hiányában nem tudta értelmezni az alperes világos és érthető kockázatfeltáró nyilatkozatát, akkor sem alapozhatta meg a kereseti

kérelmének teljesítését, ha ezt az érvelését a fellebbezésében is fenntartotta volna (Kúria Gfv.VII.30.375/2020/8. számú ítéletének [51] pontja).

[32] Alap nélkül hivatkozott a felperes arra is, hogy az alperesnek tájékoztatnia kellett volna őt az árfolyamváltozás bekövetkezésének valószínűségéről is. A 6/2013. Polgári jogegységi határozat indokolásának III.3. pontja értelmében az árfolyamkockázati tájékoztatás „nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. Ahogy arra a Legfelsőbb Bíróság a BH2012/7/G.4. számon közzétett elvi határozatában már rámutatott, a pénzügyi intézménynek nem kellett arról nyilatkoznia, hogy a hosszabb távra kötött szerződés ideje alatt mi lehet az árfolyamváltozás felső határa. Ilyen tartalmú tájékoztatási kötelezettséget egyébként nem is lehetne teljesíteni, mert az árfolyam emelkedésének, csökkenésének nincs pontosan előre látható, kiszámítható mértéke, illetve korlátja, különösen hosszú időintervallum esetén. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által a Kúria részére 2013. május 31-én adott tájékoztatás szerint a 2001-2008 közötti időszakban a pénzügyi intézmények sem láthatták előre a jövőbeni árfolyamváltozásnak sem a mértékét, sem az irányát. Ezen időszakban a Magyar Nemzeti Bank stabilitási jelentései sem utaltak jelentős árfolyamváltozásra.”

[33] A kifejtett okok miatt az elsőfokú bíróság ítélete nem sértette meg a fellebbezésben hivatkozott jogszabályokat, továbbá nem volt ellentétes az ott felsorolt EUB ítéletekkel és kúriai döntésekkel, ezért azt az ítéltábla az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[34] A felperes a másodfokú eljárásban pervesztes lett. Ezért az ítéltábla kötelezte őt az alperes jogi képviselői munkadíjból álló másodfokú perköltségének megfizetésére (1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése), amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (6) bekezdése és 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján 50 000 Ft + áfa, azaz 63 500 Ft-ban határozta meg, ez állt ugyanis arányban az alperes jogi képviselője által kifejtett tevékenységgel, aki csupán egy közepes tartamú fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben megismételte az elsőfokú eljárás során előadott érveit.

[35] A le nem rótt fellebbezési illetéket a pervesztes, de költségmentes felperes helyett az állam viseli (1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése, 14. §-a).

Debrecen, 2021. június 24.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró.